

הנשמות של עולם-התהו

1. ההדרכה הרגילה של תם וישר, בשמירת המדות הטובות וכל דת נדון, זהו ענין תהלוכות עולם-התקון. וכל ההתפרצות מזה, בין מצד קלות דעת והפקרות ובין מצד עלית דעת והתעוררות רוח עליון, הוא מענין עולם התהו; אלא שיש הפרש גדול בפרטים של עולם התהו עצמו ובנטייתו לשמאל או לימין. האינדאליסטים הגדולים רוצים בסדר יפה וטוב, מוצק ואדיר כזה, שאין בעולם לו דגמא ויסוד, על כן הם מהרסים את הבנוי לפי מדת העולם. המעלים יודעים גם לבנות את העולם הנקרא, אבל הגרועים, שהנטייה האינדאלית היותר עליונה נגעה בהם רק נגיעה כל שהיא, הם רק מחבלים ומהרסים, והם הם המשכשים בעולם-התהו בערכו הנשפך.
2. נשמות דתהו¹⁵ גבוהות הן מנשמות דתקון. גדולות הן מאד, מבקשות הן הרבה מן המציאות, מה שאין הכלים שלהן יכולים לסבול. מבקשות הן אור גדול מאד, כל מה שהוא מגבול, מקצב ונעמד, אינן יכולות לשאתו. הן ירדו ממעלתן מראשית הנטייה של ההנהגה להנצל, התרוממו בשלהבת ונדעכו. שאיפתן הבלתי-סופית לא תכלה, הן מתלבשות בכלים שונים, שואפות הרבה יותר ויותר מהמדה, שואפות ונופלות.
3. רואות שהן כלואות בחקים, בתנאים מגבילים שאינם נותנים להתרחב לאין קץ, למרומים אין די, והן נופלות בתוהו, ביאוש, בחרון, ומתוך קצף – בךשע, בזדון, בשפלות, בכעור, בתעוב, בהרוס, בכל רע. התסיסה החיה שלהן איננה שוקטת, – מתגלות הן בעזי-פנים שבדור. הרשעים בעלי הפרינציפים, הפושעים להכעיס ולא לתאבון¹⁶, נשמתם גבוהה מאד, – מאורות דתהו. בחרו בהרס והנם מהרסים, העולם מתשטטש על ידם והם עמו.
4. אבל תמצית האמץ שיש ברצונם היא הנקדה-של-קדש, שכשהיא נספגת אל הנשמות, המשערות במהלכו, היא נותנת להן את עז-החיים. ביותר הן מתגלות באיזה אחרית-מים, בתקופה שלפני הרת עולם, שקדם להנהיג יצירת חדשה ונפלאה, בתחום שעל התרחבות הגבולים, בטרכם לדת חק שממעל לחקים. בעתותי גאלה מתגברת חצפה¹⁷. וסער מתחולל הולך וזועף, פרצים אחר פרצים יפרצו, חצפה מחצפה תגדל, מאין קרת-רוח בכל האוצר הטוב של האור המגביל והמצמצם מפני שאיננו ממלא את כל המשאלות כלם, מפני שאיננו מסלק את כל המשכות מעל כל פני הלוח, שאיננו מגלה את כל הרזים ואיננו משביע את כל המאויים.
5. בועטות הן בכל, בחלק הטוב, בגרעיני האשר המוביל אל המנוחה ושלנות העולמים, המוביל אל עדני עד, אל רוממות נצחית ונצחים. בועטות וזועפות, משברות ומכלות, יורדות לרעות בשדי זרים, משפיקות בילדי נכר¹⁸, מחללות גאון כל צבי¹⁹ ואין נחת. מראות הן הנשמות הלוהטות האלה את כחן, ששום סגן והגבלה לא יוכל לעצר בעדן, והחלשים שבעולם הבנוי, בעלי השעור והנימוס, מתבהלים משאתם.
6. "מי יגור לנו אש אוכלה, מי יגור לנו מוקדי עולם!"²⁰. אבל באמת לא היה פחד, רק חטאים בעלי נפשות חלושות וחלשים הם פוחדים ורעדה אחזתם. אבל גבורי כח יודעים, שגלוי-כח זה הוא אחד מהחזיונות הבאים לצרף שכלולו של עולם, לצרף אמוץ כחותיה של האמה, האדם והעולם. אלא שבתחלה מתגלה הכח בצורת התהו, ולבסוף ילקח מידי רשעים וינתן בידי צדיקים²¹, גבורים באריות, שיגלו את אמתת התקון והבגון, בעז-רוח של שכל צלול ואמיץ ובאמץ-נפש של הרגשה והתגלות מעשית קבועה וברורה.
7. הסופות הללו יחוללו גשמי נדבה. ערפלי חשך אלו יהיו מכשירי אורים גדולים. "ומאפל ומחשך עיני עורים תראינה"²².

14 ביאורי הגר"א לספרא דצניעותא פרק א, ד"ה לא הו משגיחין, פתחי-שערים [לר' יצחק אייזיק חבר] נתיב שבירת הכלים סימנים יז-יח-יט, נתיב עולם התיקון סימנים ד-ה וכו'.

15 ע' תורת-חיים להרש"ז [בעל התניא] פרשת וישלח סימן ט.

16 ע' לקוטי אמרים תניא פרק יח.

17 סוטה פרק ט משנה טו [דף מט:].

18 על-פי ישעיה ב, ו.

19 ישעיה כג, ט.

20 ישעיה לג, יד.

21 ע' תורת-חיים להרש"ז, פרשת וישלח סימן ח.

22 ישעיה כט, יח.